

**PROTOCOL DE AMENDARE**

**A**

**ACORDULUI**

**DINTRE**

**GUVERNUL ROMÂNIEI**

**ȘI**

**GUVERNUL REPUBLICII BULGARIA**

**PRIVIND**

**OPERAȚIILE TRANSFRONTALIERE DE POLIȚIE AERIANĂ**



Guvernul României și Guvernul Republicii Bulgaria, numite în continuare “Părți”,

Subliniind necesitatea dezvoltării cooperării în domeniul apărării aeriene și al apărării antirachetă între statele membre ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, numită în continuare NATO,

Ținând cont de responsabilitățile subsumate Sistemului Integrat de Apărare Aeriană și Antirachetă NATO, numit în continuare NATINAMDS, și luând în considerare prevederile referitoare la poliția aeriană ale legislației relevante din România și Republica Bulgaria,

Având în vedere dorința de a înlesni participarea unui stat terț membru NATO, bazată pe consimțământul de a participa la operații transfrontaliere de poliție aeriană, în timp ce se află pe teritoriul României sau al Republicii Bulgaria, în contextul poliției aeriene întărite, și necesitatea de a executa misiuni în spațiul aerian al celuilalt stat,

Convin amendarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Bulgaria privind operațiile transfrontaliere de poliție aeriană, semnat la București, la 12 octombrie 2011 și intrat în vigoare la 27 iulie 2012, după cum urmează:

1. În alineatul al doilea și al treilea al Preambulului, după termenul “Aeriană”, se va introduce expresia “și Antirachetă”;
2. În cel de-al treilea alineat al Preambulului, termenul “NATINADS” va fi înlocuit cu termenul “NATINAMDS”;
3. Articolul 1 “Definiții” se modifică după cum urmează:

## ARTICOLUL 1 DEFINIȚII

Pentru scopurile prezentului Acord, potrivit documentelor NATO în materie:

- a) **poliție aeriană** înseamnă o misiune pe timp de pace care implică folosirea Sistemului de Control și Supraveghere Aeriană (ASACS), a celui de Control și Comandă Aeriană (AirC2) și a capacităților aeriene adecvate, inclusiv interceptori denumiți Interceptori de alertă pentru reacție rapidă;
- b) **aeronavă pentru poliție aeriană–interceptor de alertă pentru reacție rapidă–QRA(I)** înseamnă aeronavă militară de interceptare implicată



operații de poliție aeriană, ce aparține forțelor aeriene ale oricărei Părți la prezentul Acord sau unui stat terț membru NATO;

c) **operație de poliție aeriană** înseamnă operație specializată a aeronavelor interceptoare, pe timp de pace, cu scopul de a apăra integritatea unui anumit spațiu aerian, condusă de comandamentul desemnat al NATO (Centrul de Operații Aeriene Combinate-CAOC) sau de către o autoritate națională în cazul violării spațiului aerian și/sau a reglementărilor naționale privind navigația aeriană ale României și ale Republicii Bulgaria;

d) **operație transfrontalieră de poliție aeriană (APCBO)** înseamnă operație de poliție aeriană executată de QRA(I) a României sau a Bulgariei, care include trecerea frontierei între România și Republica Bulgaria și exercitarea atribuțiilor de poliție aeriană în spațiul aerian național al acestora, în conformitate cu misiunile încredințate;

e) **angajare** înseamnă utilizarea armelor din dotarea QRA(I) cu intenția de a avertiza sau de a distruge aeronava interceptată;

f) **identificare, interogare, interceptare, intervenție** înseamnă acțiuni specifice de poliție aeriană, așa cum sunt definite în documentele NATO;

g) **spațiul aerian al NATO** înseamnă spațiu aerian așa cum este definit în documentele NATINAMDS;

h) **spațiul aerian național** înseamnă spațiul aerian aflat deasupra teritoriului, a apelor interne și a apelor teritoriale ale României sau ale Republicii Bulgaria, reprezentând o parte a spațiului aerian al NATO;

i) **autoritate guvernamentală națională (NGA)** înseamnă autoritate națională autorizată să permită angajarea în spațiul său aerian național;

j) **utilizarea QRA(I)** înseamnă zborul aeronavelor care efectuează serviciul de poliție aeriană care implică trecerea frontierei între România și Republica Bulgaria în legătură cu misiunile încredințate, inclusiv zborul de întoarcere la baza aeriană;

k) **comandamentele responsabile care conduc operația aeriană NATO** înseamnă comandamentele autorizate (CAOC) care asigură conducerea și controlul tactic cu autoritate regională în spațiul aerian al NATO, incluzând spațiul aerian al statelor părților în vederea apărării spațiului aerian al NATO, în conformitate cu documentele/prevederile referitoare la NATINAMDS și Poliția Aeriană ale NATO;

l) **asigurarea de servicii** înseamnă sprijinul pentru echipajul QRA(I) care efectuează serviciul de poliție aeriană, pentru a menține aeronava în stare operațională, în special prin realimentare, reprovizionare, servicii tehnice și reparații curente, cu excepția punerii de armament la dispoziție.



m) **stat terț** înseamnă statul membru NATO ale cărui forțe aeriene staționează într-o bază aeriană aflată pe teritoriul României sau pe teritoriul Republicii Bulgaria cu scopul de a executa serviciul de poliție aeriană întărită, în conformitate cu prevederile prezentului Acord;

n) **operația transfrontalieră de poliție aeriană (APCBO) executată cu sprijinul QRA(I) a unui stat terț** înseamnă operația de poliție aeriană executată cu sprijinul QRA(I) a unui stat membru NATO, aflat pe teritoriul României sau pe teritoriul Republicii Bulgaria în vederea executării poliției aeriene întărite, care intră în spațiul aerian al celuilalt stat pentru a îndeplini misiunea în curs de derulare.

4. Articolul 2 se completează cu paragraful 3, după cum urmează:

(3) Ministerele și autoritățile relevante ale terțului semnează Aranjamente tehnice privind APCBO desfășurate cu sprijinul QRA(I) a terței părți.

5. Articolele 3, 5, 8, 9, 10 se modifică după cum urmează:

### ARTICOLUL 3 SCOPUL

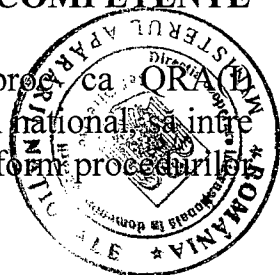
Scopul prezentului Acord este de a:

a) stabili principiile de bază, condițiile și procedurile pentru executarea APCBO de către QRA(I) în spațiul aerian al României și al Republicii Bulgaria. Aceasta include, de asemenea, pregătirea, asigurarea de servicii și desfășurarea activităților de căutare-salvare și investigarea accidentelor și a incidentelor de zbor;

b) promova siguranța zborurilor și coordonarea între România și Republica Bulgaria în cazul unei APCBO desfășurate de către QRA(I) în spațiul aerian internațional unde Organizația Aviației Civile Internaționale (ICAO) a încredințat anumite responsabilități fiecăruia dintre state.

### ARTICOLUL 5 RESPONSABILITĂȚILE PĂRȚILOR ȘI AUTORITĂȚILE COMPETENTE

(1) Autoritățile desemnate ale Părților aprobă reciproc ca QRA(I) să aparținând Forțelor Aeriene Naționale să părăsească spațiul aerian național și să intre în spațiul aerian al celuilalt stat când e nevoie și să acționeze conform procedurilor NATINAMDS, pentru a proteja spațiul aerian NATO.



(2) Controlorul șef de serviciu al Centrului de Operații Aeriene al Forțelor Aeriene bulgare sau orice altă autoritate desemnată de ministrul bulgar al apărării - permite:

- a) pătrunderea în spațiul aerian bulgar de către QRA(I) român sau QRA(I) a unui Stat Terț, care se află în România, pentru executarea unei APCBO specifice;
- b) părăsirea spațiului aerian bulgar de către QRA(I) bulgar sau QRA(I) a unui Stat Terț aflat în Republica Bulgaria din prezentul Acord, pentru executarea unei APCBO specifice în spațiul aerian românesc.

(3) Controlorul șef de serviciu al Centrului de Operații Aeriene al Forțelor Aeriene române sau orice altă autoritate desemnată de ministrul român al apărării naționale-permite:

- a) pătrunderea în spațiul aerian român de către QRA(I) bulgar sau QRA(I) a unui Stat Terț aflat în Republica Bulgaria, pentru executarea unei APCBO specifice;
- b) părăsirea spațiului aerian național de către QRA(I) român sau QRA(I) aflat în România, pentru executarea unei APCBO specifice în spațiul aerian bulgăresc.

(4) Autoritățile competente care permit interogarea, interceptarea și intervenția de către QRA(I) a României și a Republicii Bulgaria, acționând sub comandă NATO sau națională, se stabilesc prin Aranjamentul Tehnic menționat la Articolul 2 alineatul (2).

(5) Angajarea QRA(I) a României sau a Republicii Bulgaria, care execută o APCBO specifică, este aprobată de:

- a) în spațiul aerian bulgar - ministrul apărării al Republicii Bulgaria care acționează ca NGA, la propunerea Șefului Statului Major al Apărării;
- b) în spațiul aerian românesc - ministrul apărării naționale al României care acționează ca NGA.

(6) În oricare dintre cazurile prezentate la alineatul (5) al prezentului articol, utilizarea focului de avertizare și/sau a forței letale pe timpul angajării - necesită acordul NGA din statul care asigură QRA(I). Proceduri detaliate vor fi definite în continuare în Aranjamentul Tehnic menționat la Articolul 2 alineatul (2) al acestui Acord.

(7) Autoritățile menționate la alineatele (1), (2), (3) și (4) din prezentul articol raportează imediat autorităților lor naționale, inclusiv către NGA, în conformitate cu procedurile stabilite în Aranjamentul Tehnic menționat la Articolul 2 alineatul (2) al acestui Acord.



## ARTICOLUL 8 PREGĂTIREA

(1) Pentru a atinge și a menține scopul prevăzut de Articolul 3 al prezentului Acord, autoritățile responsabile ale Părților desfășoară pregătirea în comun sub Structura de Comandă și Control a NATO.

(2) Orice detaliu privind desfășurarea de exerciții comune și alte aspecte relevante legate de pregătirea în comun se stabilesc prin Aranjamentul Tehnic subsecvent, prevăzut la Articolul 2 alineatele (2) și (3).

## ARTICOLUL 9 PREVEDERI FINANCIARE ȘI PRIVIND SERVICIILE

(1) Ca regulă generală, România, Republica Bulgaria și terțul se angajează să suporte propriile cheltuieli care apar, în cazul în care nu există clauze contractuale pentru finanțarea comună.

(2) În cazul unor costuri neprevăzute, care nu pot fi definite ca responsabilitate directă a uneia dintre Părți, de la caz la caz, se stabilește o procedură de urmat.

(3) În principiu, prestarea de servicii oferită pentru QRA(I) care a executat APCBO și a aterizat pe teritoriul României sau al Republicii Bulgaria, este contracost sau decontată. Cu toate acestea, detaliile prestării de servicii, inclusiv sprijinul acordat gratuit, pot fi definite în Aranjamentul Tehnic prevăzut la Articolul 2 alineatele (2) și (3).

(4) Fără a ține seama de prevederile aranjamentului tehnic prevăzut de alineatul (3) al prezentului Articol, costul rachetelor, al muniției și al materialului pirotehnic întrebuințat de QRA(I) aparținând unuia dintre state în spațiul aerian al celui alt stat este suportat de către partea a cărei NGA a permis angajarea respectivă.



6. Se introduce un nou articol 12:

**ARTICOLUL 12**  
**EXECUTAREA OPERAȚIUNII DE POLIȚIE AERIANĂ**  
**TRANSFRONTALIERĂ E DE CĂTRE QRA(I) A UNEI TERȚE PĂRȚI**

(1) Inițierea, executarea și/sau suspendarea unei APCBO cu sprijinul QRA(I) a unui Stat Terț se face cu respectarea următoarelor condiții:

(a) QRA(I) a unui Stat Terț deține certificat valabil, emis de către autoritatea NATO (CAOC JT) pentru a executa Poliție Aeriană conform NATINAMDS în spațiul aerian al României și al Republicii Bulgaria;

(b) Sunt încheiate acorduri bilaterale pentru protecția schimbului de informații clasificate între Statul Terț și România, respectiv Republica Bulgaria;

(c) QRA(I) a Statului Terț are permisiunea din partea autorităților României și Republicii Bulgaria conform Articolului 5 alineatele (2) și (3);

(d) QRA(I) a Statului Terț respectă ordinele date de CRCs ale Forțelor Aeriene ale României sau ale Republicii Bulgaria, precum și regulile și procedurile NATINAMS pentru Poliția Aeriană;

(e) QRA(I) a Statului Terț urmează regulile ICAO cât timp zboară dincolo de zona celor 12 mile;

(f) QRA(I) Statului Terț respectă suveranitatea națională a României și a Republicii Bulgaria;

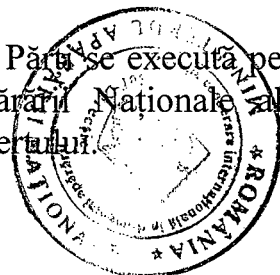
(g) Misiunile de angajare:

- în spațiul aerian al României, se execută numai în conformitate cu legislația națională a României;

- în spațiul aerian al Republicii Bulgaria, nu se execută.

(2) APCBO cu susținere din partea QRA(I) a unei Terțe Părți pot fi inițiate după ce autoritatea competentă a Terței Părți, capabilă să angajeze Statul în conformitate cu dreptul internațional, acceptă complet și necondiționat, printr-o notificare scrisă, transmisă prin canale diplomatice României și Republicii Bulgaria, drepturile și obligațiile prevăzute de prezentul Acord. România și Republica Bulgaria confirmă în scris primirea acestei notificări. Se aplică cerințele prevăzute de legislația internă.

(3) APCBO cu susținere din partea QRA(I) a unei Terțe Părți se execută pe baza încheierii aranjamentelor tehnice între Ministerul Apărării Naționale al României, cel al Republicii Bulgaria și autoritatea relevantă a Terțului.



(4) QRA(I) a Terței Părți poate executa operația transfrontalieră de poliție aeriană după intrarea în vigoare a aranjamentului tehnic prevăzut la Articolul 12 alineatul (3) din prezentul Acord privind operațiile transfrontaliere de poliție aeriană executarea cu succes a unui antrenament sub comanda și controlul NATO.

(5) În situația unei aterizări de urgență a unei QRA(I) a terțului pe teritoriul României sau pe teritoriul Republicii Bulgaria, autoritatea națională competentă asigură protecție împotriva incendiului, îngrijire medicală până la nivel ROL 1 și protecția aeronavei aterizate de urgență.

(6) Utilizarea unei QRA(I) a unui Terț se va face cu respectarea strictă a procedurilor NATINAMDS, ale celor stabilite prin aranjamentul tehnic prevăzut la alineatul (3) și în concordanță cu legislația și procedurile statului pe teritoriul căruia se desfășoară.

(7) APCBO executată cu QRA(I) a Statului Terț nu se efectuează fără schimbul de imagine aeriană recunoscută între CRCs din România și din Republica Bulgaria.

(8) Cu excepția cazului când se prevede altfel în prezentul Acord, toate aspectele privitoare la APCBO executat de QRA(I) a Statului Terț se reglementează de Acordul între părțile la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor (NATO SOFA).

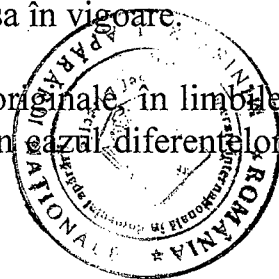
(9) În limitele Articolului VIII alineatul (5) din NATO SOFA, dacă pagubele apar în spațiul și/sau pe teritoriul României sau Republicii Bulgaria ca rezultat al nerespectării (inclusiv neglijenței grave sau premeditării) procedurilor stabilite pe baza prezentului Acord și a Aranjamentului Tehnic prevăzut la alineatul (3) de către personalul și/sau autoritățile Statului Terț, partea care nu respectă aceste prevederi este răspunzătoare pentru despăgubirea acestora.

## 7. Articolul 12 devine articolul 13.

Acest Protocol este parte integrată a Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Bulgaria cu privire la operațiile de poliție aeriană transfrontalieră, semnat la București pe 12 octombrie 2011, intrat în vigoare la 27 iulie 2012.

Acest Protocol intră în vigoare la data primirii ultimei notificări scrise a Părților, transmisă pe canale diplomatice, prin care se informează asupra îndeplinirii procedurilor legale interne necesare pentru intrarea sa în vigoare.

Semnat la Ruse, la 18 martie 2021, în două exemplare originale în limbile română, bulgară și engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul diferentelor de interpretare, textul în limba engleză prevalează.





**PENTRU GUVERNUL ROMÂNIEI**

**SIMONA COJOCARU**

**SECRETAR DE STAT PENTRU  
POLITICA DE APĂRARE,  
PLANIFICARE ȘI RELAȚII  
INTERNAȚIONALE**

**PENTRU GUVERNUL  
REPUBLICII BULGARIA**

**ATANAS ZAPRIANOV**

**MINISTRUL ADJUNCT AL  
APĂRĂRII**

**CONFORM CU ORIGINALUL  
ȘEFUL DIRECȚIEI COOPERARE INTERNAȚIONALĂ ÎN DOMENIUL  
APĂRĂRII  
Colonel  
Liviu Mihail**



**PROTOCOL**  
**FOR THE AMMENDMENT OF THE**  
**AGREEMENT**  
**BETWEEN**  
**THE GOVERNMENT OF ROMANIA**  
**AND**  
**THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF BULGARIA**  
**REGARDING**  
**AIR POLICING CROSS-BORDER OPERATIONS**



The Government of Romania and the Government of the Republic of Bulgaria, hereinafter referred to as "the Parties",

Emphasizing the need of extending co-operation in the field of Air and Missile Defence between the members of the Organization of the North Atlantic Treaty, hereinafter referred to as NATO,

Observing NATO Integrated Air and Missile Defence System, hereinafter referred to as NATINAMDS, obligations and taking into consideration the provisions of national legislations of Romania and the Republic of Bulgaria, related to Air Policing,

Driven by the desire to facilitate participation of a third NATO Member State, based on consent to Air Policing Cross-Border operations while they are based on the territory of Romania or the territory of the Republic of Bulgaria in an event of enhanced Air Policing and have to enter for the execution of tasks in the airspace of the other state.

Agree to amend the Agreement between the Government of Romania and Government of the Republic of Bulgaria regarding Air Policing Cross-Border Operations, signed in Bucharest, on 12 October 2011, into force from 27 July 2012 as follows:

1. In the second and third paragraph of the preamble after the words "Air" to add the words "and Missile Defence".

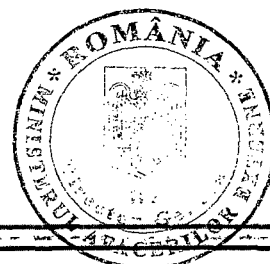
2. In the third paragraph the words "NATINADS" to be replaced by the words "NATINAMDS".

3. Article 1 "Definitions" is amended as follows:

## ARTICLE 1 DEFINITIONS

For the purposes of the present Agreement, in accordance with respective NATO documents:

a) **Air Policing**: a peacetime mission involving the use of the Air Surveillance and Control System (ASACS), Air Command and Control (AirC2) and appropriate air defence assets, including interceptors, so called Quick Reaction Alert Interceptor;



b) **Air Policing aircraft - Quick Reaction Alert Interceptor – QRA(I):** Military interceptor aircraft which is involved in an Air Policing operation and belongs to the Air Forces of any Party to present Agreement or to a Third NATO Member State;

c) **Air Policing operation:** Specialized operation of interceptor aircraft in peacetime implemented for the purpose of preserving the integrity of a specified airspace commanded by the designated command (Combined Air Operations Center – CAOC) of NATO or by a national authority in case of violation of the airspace and/or the national flight regulations of Romania and the Republic of Bulgaria;

d) **Air Policing Cross-Border Operation (APCBO):** Air Policing operation executed by QRA(I) of Romania or the Republic of Bulgaria, which includes border crossings between Romania and the Republic of Bulgaria and performing Air Policing in the national airspace of Romania or the Republic of Bulgaria in connection with the assigned tasks;

e) **Engagement:** Use of the QRA(I)'s on board weapons with the intent to warn or to destroy the intercepted aircraft;

f) **Identification, Interrogation, Interception, Intervention:** Specific Air Policing actions, as defined in NATO documents;

g) **NATO airspace:** Airspace as defined in the NATINAMDS documents;

h) **National airspace:** Airspace above the territory, internal and territorial waters of Romania or the Republic of Bulgaria, as a part of the NATO airspace;

i) **National Governmental Authority (NGA):** Designated National Authority authorized to permit Engagement in its national airspace;

j) **QRA(I) employment:** Flying of aircraft performing Air Policing, including border crossings between Romania and the Republic of Bulgaria in connection with the assigned tasks as well as the return flight to the basic airbase;

k) **Responsible Headquarters commanding the NATO Air Operation:** Authorized headquarters (CAOC) providing tactical command and control with regional authority in the NATO airspace including the national airspace of the States for the protection of the NATO airspace, according to NATINAMDS and NATO Air Policing documents;

l) **Servicing:** Support provided to the crew of QRA(I), in order to keep the aircraft operational, especially refueling, replenishment, examination or minor repairs, except rearming;

m) **Third party – NATO Member State,** whose QRA(I) are stationed at an airbase on the territory of Romania or the territory of the Republic of Bulgaria, to execute enhanced Air Policing, in conformity with the conditions provided by the present Agreement;

n) **Air Policing Cross-Border Operation (APCBO) executed with support from QRA(I) of a Third Party:** Air Policing Operation executed by a QRA(I) of a NATO Member State, based on the territory of Romania or the territory of the



Republic of Bulgaria in order to execute enhanced Air Policing, which enter in the airspace of the other state to accomplish ongoing mission execution.

4. A supplementary paragraph (3) shall be added to Article 2:

(3) The Ministries and the relevant authorities of a Third Party shall sign Technical Arrangement with respect to APCBO with the support from the QRA (I) of a Third Party.

5. Articles 3, 5, 8, 9, 10 are amended as follows:

### **ARTICLE 3 PURPOSE**

The purpose of the present Agreement is to:

a) define basic principles, conditions and procedures for executing APCBO by QRA(I) in the national airspaces of Romania and the Republic of Bulgaria. This also includes training, provision of servicing and conducting of search and rescue activities and investigation of flight incidents and accidents;

b) promote flight safety and coordination between Romania and the Republic of Bulgaria in case of an APCBO by QRA(I) extending into the international airspace where the International Civil Aviation Organization (ICAO) has assigned certain responsibilities to either States.

### **ARTICLE 5 RESPONSIBILITIES OF THE PARTIES AND COMPETENT AUTHORITIES**

(1) The designated authorities of the Parties will mutually approve that QRA(I) of their Air Forces will leave their national airspace and enter the airspace of the other State when necessary and will be employed there according to the procedures of NATINAMDS, to protect NATO airspace.

(2) The Senior Duty Controller in the Air Operations Center of Bulgarian Air Force or any other authority, designated by the Bulgarian Minister of Defence will permit:

a) entry into Bulgarian airspace by Romanian QRA(I) or QRA(I) of a Third Party, which are based in Romania for execution of a specific APCBO;

b) leaving Bulgarian airspace by Bulgarian QRA(I) or QRA(I) of a Third Party which are based in the Republic of Bulgaria for execution of a specific APCBO in Romanian airspace.



(3) The Chief of Current Operations in the Romanian Air Operation Center or any other authority, designated by the Romanian Minister of National Defence will permit:

a) entry into Romanian airspace by Bulgarian QRA(I) or QRA(I) of a Third Party which are based in the Republic of Bulgaria for executing a specific APCBO;

b) leaving the national airspace by Romanian QRA(I) or QRA(I) which are based in Romania for execution of a specific APCBO in Bulgarian airspace.

(4) Competent authorities permitting Interrogation, Interception and Intervention by the QRA(I) of Romania and the Republic of Bulgaria, acting under NATO or National Command will be specified in the Technical Arrangement under provisions of the Article 2, paragraph (2).

(5) Engagement by QRA(I) of Romania or the Republic of Bulgaria, performing a specific APCBO will be permitted by:

a) in Bulgarian airspace - the Minister of Defence of the Republic of Bulgaria, who acts as NGA, upon proposal by the Chief of Defence;

b) in Romanian airspace - the Minister of National Defence of Romania who acts as NGA.

(6) In any case of paragraph (5) of the present Article, use of warning bursts and/or lethal force during the Engagement requires concurrence by the NGA of the State, which provides the QRA(I). Detailed procedures will be further defined in the Technical Arrangement under Article 2, paragraph (2) of this Agreement.

(7) The authorities under paragraphs (1), (2), (3) and (4) of the present Article will immediately report to their respective national authorities, including the NGAs, according to the procedures set up in the Technical Arrangement under Article 2, paragraph (2) of this Agreement.

## ARTICLE 8 TRAINING

(1) To achieve and maintain the purpose under the provisions of Article 3 of the present Agreement, the responsible authorities shall conduct training under NATO Command and Control structure.

(2) Any details concerning the development of combined exercises and other related relevant issues shall be established in the subsequent Technical Arrangements, under Article 2, paragraphs (2) and (3).



**ARTICLE 9**  
**FINANCIAL AND SERVICING PROVISIONS**

(1) As a general rule, Romania, the Republic of Bulgaria and the Third Party commits to undertake the incurred costs, in case there are no contracted clauses for common financing.

(2) In case of unforeseen expenses that cannot be defined as direct responsibility of a specific Party, a case by case procedure shall be agreed.

(3) In principle, the servicing provided to the QRA(I), that has executed APCBO and landed on the territory of Romania or the Republic of Bulgaria, shall be against payment or reimbursement. However, the details of the servicing, including free of charge support, may be defined in the Technical Arrangement under Article 2, paragraphs (2) and (3).

(4) Notwithstanding the arrangement mentioned in paragraph (3) of the present Article, the cost of the missiles, ammunition and pyrotechnic materials used by QRA(I) of the one State in the airspace of the other State will be covered by the Party, whose NGA permitted the specific Engagement.

6. A new Article 12 is introduced:

**ARTICLE 12**  
**EXECUTION OF AIR POLICING CROSS-BORDER OPERATION BY**  
**QRA(I) OF A THIRD PARTY**

(1) In order to initiate, execute and/or suspend a specific APCBO with support from the QRA(I) of a Third Party, the following conditions shall be accomplished:

(a) The QRA(I) of a Third Party possesses a valid certificate, issued by a NATO authority (CAOC TJ) for executing Air Policing operation according to NATINAMDS in the national airspaces of Romania and the Republic of Bulgaria;

(b) There are bilateral agreements for protection of classified information concluded between the Third Party and Romania and the Republic of Bulgaria;

(c) The QRA(I) of the Third Party has a permission from the authorities of Romania and the Republic of Bulgaria under Article 5, paragraphs (2) and (3);

(d) The QRA(I) of the Third Party complies with the orders given by the CRCs of the Air Forces of Romania or the Republic of Bulgaria, as well as NATINAMDS rules and procedures for Air Policing.



(e) The QRA(I) of the Third Party follows ICAO rules while flying beyond the 12 miles zone;

(f) The QRA(I) of the Third Party respects the national sovereignty of Romania and the Republic of Bulgaria;

(g) Engagement missions:

- in the air space of Romania: shall be performed only in accordance with the national legislation of Romania;

- in the air space of Republic of Bulgaria: shall not be performed.

(2) APCBO with the support from the QRA(I) of a Third Party may be initiated after the competent authority of the Third Party, able to commit the State in accordance with international law, completely and unconditionally accepts through a written notification, sent through diplomatic channels to Romania and the Republic of Bulgaria, the rights and obligations provided by the present Agreement. Romania and the Republic of Bulgaria shall confirm in writing the receipt of such notification. Requirements provided by internal legislation shall apply.

(3) Each Air Policing Cross-Border Operation (APCBO) with support from QRA(I) of a Third Party shall be executed on the basis of the conclusion of Technical Arrangements between the Ministries of Defence of Romania, of the Republic of Bulgaria, and the relevant authority of the Third Party.

(4) The Third Party QRA(I) may execute Air Policing cross-border operation after entering into force of the Technical Arrangement under Article 12, paragraph (3) of the present Agreement regarding Air Policing cross-border operations and execution of a successful live training under NATO Command and Control.

(5) In case of emergency landing of the QRA(I) of the Third Party in the territory of Romania or the territory of the Republic of Bulgaria, the respective responsible national authorities shall provide fire protection, medical care up to role 1 and protection of the emergency landed aircraft.

(6) Employment of QRA(I) of a Third Party shall be conducted strictly in accordance with the procedures of NATINAMDS, the procedures established in the Technical Arrangement under paragraph (3), and in accordance with the legislation and procedures of the respective State in which it is performed.

(7) APCBO with QRA (I) of the Third Party will not be performed without exchange of recognized air picture between the Romanian and the Bulgarian CRCs.





(8) Except otherwise provided in the present Agreement, all issues regarding APCBO executed by QRA(I) of a Third Party will be governed by the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty Regarding the Status of Their Forces (NATO SOFA).

(9) In the scope of Article VIII, paragraph (5) of NATO SOFA, should the damages occur in the airspace and/or territory of Romania the Republic of Bulgaria or as a result of incompliance (including gross negligence or malice) with the established procedures under the present Agreement and the Technical Arrangement under paragraph (3) by the personnel and/or authorities of the Third Party, that party will be liable for their compensation.

7. Article 12 becomes Article 13.

The present Protocol constitutes an integral part of the Agreement between the Government of Romania and Government of the Republic of Bulgaria regarding Air Policing Cross-Border Operations, signed in Bucharest, on 12 October 2011, into force from 27 July 2012.

The present Protocol shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by the Parties sent through diplomatic channels, informing of the completion of their internal legal procedures necessary for its entry into force.

Signed in Ruse on 18.03.2018 in two original copies, in Romanian, Bulgarian and English languages, all texts being equally authentic. In case of difference in interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF  
ROMANIA**

  
**SIMONA GOJOCARU**

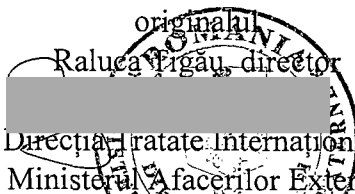
**STATE SECRETARY FOR  
DEFENCE POLICY, PLANNING  
AND INTERNATIONAL  
RELATIONS**

**FOR THE GOVERNMENT OF  
THE REPUBLIC OF BULGARIA**

  
**ATANAS ZAPRIANOV**

**DEPUTY MINISTER OF  
DEFENCE**

Copie certificată pentru conformitate cu

  
originalul  
Raluca Trigau, director  
8 Direcția Tratatelor Internaționale  
Ministerul Afacerilor Externe